

01. HORIZONTALNO ZAKONODAVSTVO

PREGLED

Trećom revidiranom verzijom Nacionalnog programa za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije (NPAA) za 2018. godinu predviđeno je usvajanje niza zakona i podzakonskih akata kako bi se oblast horizontalnog zakonodavstva uskladila sa direktivama Evropske unije. Zaključno sa danom završetka pisanja ovog Izveštaja, samo je manji broj zakonskih i podzakonskih akata usvojen.

Institucijama koje su članice Pregovaračke grupe 27 nisu odobrena dodatna sredstva za zapošljavanje novih stručnjaka od strane Vlade Republike Srbije, stoga nisu bile u mogućnosti da ojačaju svoje administrativne kapacitete za prenošenje, sprovođenje i primenu pravnih tekovina Evropske unije⁸.

Zainteresovana javnost je u toku 2018. godine učestvovala u većem broju procesa donošenja odluka i formulisanja javnih politika sa promenjivim uspehom. Uključivanje zainteresovane javnosti u izradu Prednacrtta izmena i dopuna Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu⁹ i Zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu¹⁰ izdvaja se kao pozitivan primer pravovremenog uključivanja javnosti. Sa druge strane, prostor je bio sužen za učešće javnosti u donošenju drugih važnih dokumenta, poput Nacionalnog plana za smanjenje emisija.

Inspeksijski nadzor u životnoj sredini i dalje predstavlja problem usled ograničenih kapaciteta za njegovo kvalitetno sprovođenje. Sudska praksa u pitanjima životne sredine i dalje je u razvoju, o čemu svedoči rastući broj prijava za počinjeno krivično delo protiv životne sredine sa jedne strane, ali i opadajući broj presuda za isto krivično delo sa druge.

ZAKONODAVNI OKVIR

Donošenjem Zakona o potvrđivanju multilateralnog sporazuma između zemalja Jugoistočne Evrope za sprovođenje Konvencije o proceni uticaja u prekograničnom kontekstu¹¹, usvojenim od strane Narodne skupštine Republike Srbije u septembru 2018. godine, u domaće zakonodavstvo delimično je preneti Direktiva 2011/92/EU. Za potpuno transponovanje Direktive 2011/92/EU o proceni uticaja na životnu sredinu u domaće zakonodavstvo neophodno je usvajanje Uredbe o izmenama i dopunama Uredbe o utvrđivanju Liste (I) projekata za koje je obavezna procena uticaja, i Liste (II) projekata za koje se može zahtevati procena uticaja na životnu sredinu. Prema trećem¹² revidiranom Nacionalnom programu za usvajanje pravnih tekovina Evropske

8 Izveštaj o sprovođenju NPAA, <http://www.mei.gov.rs/srl/dokumenta/nacionalna-dokumenta/npaa>.

9 „Službeni glasnik RS”, broj 135/2004 i 36/2009.

10 „Službeni glasnik RS”, broj 135/2004 i 88/2010.

11 „Službeni glasnik RS – Međunarodni ugovori”, broj 12 od 27. septembra 2018.

12 Nacionalni program za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije (NPAA), http://www.mei.gov.rs/upload/documents/nacionalna_dokumenta/npaa/npaa_2018_2021.pdf.

unije (NPAA), trebalo je da nova uredba, koja propisuje Listu (I) projekata za koje je obavezna procena uticaja i Listu (II) projekata za koje se procena uticaja može zahtevati u cilju potpunog usklađivanja sa Aneksima Direktive 2011/92/EU, bude donesena u četvrtom kvartalu 2018. godine. Međutim, nova uredba do danas nije usvojena, a predlog nove uredbe nije se ni nalazio u Planu rada Vlade za 2018. godinu.¹³

Direktiva o proceni uticaja na životnu sredinu iz 2011. godine (Direktiva 2011/92/EC) dopunjena je Direktivom 2014/52/EC zarad unapređenja postupka procene uticaja na životnu sredinu. Usklađivanje sa ovom direktivom planirano je izmenama i dopunama Zakona o proceni uticaja, kao i dopunom: Pravilnika o postupku javnog uvida, prezentaciji i javnoj raspravi o studiji o proceni uticaja na životnu sredinu¹⁴; Pravilnika o radu tehničke komisije za ocenu studije o proceni uticaja na životnu sredinu¹⁵; Pravilnika o sadržini zahteva o potrebi procene uticaja i sadržini zahteva za određivanje obima i sadržaja studije o proceni uticaja na životnu sredinu¹⁶; Pravilnika o sadržini, izgledu i načinu vođenja javne knjige o sprovedenim postupcima i donetim odlukama o proceni uticaja na životnu sredinu¹⁷ i Pravilnika o sadržini studije o proceni uticaja na životnu sredinu¹⁸. Usvajanje izmena i dopuna ovih zakonskih i podzakonskih akata planirano je za četvrti kvartal 2018. godine, ali, zaključno sa februarom 2019. godine, izmene i dopune zakona i podzakonskih akata nisu usvojene, niti su ušle u zakonodavnu proceduru usvajanja.

U oktobru 2018. godine je usvojen Zakon o izmenama i dopunama Zakona o planiranju i izgradnji¹⁹. Većina komentara organizacija civilnog društva nije prihvaćena, a izveštaj o održanoj javnoj raspravi nije objavljen na sajtu Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture. Ipak, jedna od ključnih usvojenih izmena je ta da sada investitori u procesu pribavljanja lokacijskih uslova moraju da konsultuju Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu, što ranije nije bilo eksplicitno zahtevano. Time je izvršeno dodatno usklađivanje sa Direktivom 2011/92/EC o proceni uticaja.

Drugim revidiranim NPAA-om predviđene su izmene i dopune Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu za kraj 2017. godine. Izmene i dopune Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu do sada (februar 2019) nisu usvojene. Na sopstvenu inicijativu civilno društvo učestvovalo je u procesu izrade prednacrtu ovog zakona, a Ministarstvo zaštite životne sredine dalo je dobar primer kako se civilno društvo uključuje u proces, a njegovi kapaciteti koriste za unapređenje dokumenata dok su još u fazi prednacrtu. Ministarstvo je u radnu grupu uključilo nekoliko organizacija civilnog društva, a organizovan je i širi konsultativni proces sa organizacijama civilnog društva izvan radne grupe, koje su pravovremeno bile obavestavane o sastancima radne grupe i bile pozvane da dostavljanjem komentara daju svoj doprinos uobličavanju ovog dokumenta.

13 http://www.gs.gov.rs/doc/PLAN_RADDA_VLADE_2018.pdf.

14 „Službeni glasnik RS”, broj 69/2005.

15 Ibid.

16 Ibid.

17 „Službeni glasnik RS”, broj 69/2005.

18 Ibid.

19 „Službeni glasnik RS”, broj 83/2018.

Odlaganjem usvajanja Zakona o izmenama i dopunama zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu, kao i nedostajućih podzakonskih akata, postupci strateške procene uticaja ostali su velikim delom neregulisani i neujednačenog kvaliteta, što zavisi od kapaciteta nadležnog organa koji sprovodi postupak. Nakon prvobitnog odlaganja, Planom rada Vlade za 2018. godinu²⁰ i trećim NPAA predviđeno je da zakonske izmene budu donesene zaključno sa decembrom 2018. godine. U rad posebne radne grupe za izmenu zakona bio je uključen i nezavisni ekspert, koji je u odvojenom konsultativnom procesu konsultovao zainteresovane organizacije civilnog društva, ali i pojedine državne ustanove. Međutim, do trenutka pisanja ovog izveštaja najavljene zakonske izmene nisu usvojene i nije poznato kada će biti usvojene sve dok Plan rada Vlade Republike Srbije za 2019. godinu i nova revidirana verzija NPAA ne budu objavljeni. Bez usvajanja Zakona o izmenama i dopunama zakona o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu, kao i nedostajućih podzakonskih akata, Direktiva 2001/42/EC o strateškoj proceni uticaja ne može biti potpuno transponovana u domaće zakonodavstvo.

Direktiva 2003/4/EC o pristupu javnosti informacijama o životnoj sredini u potpunosti je prenesena u domaće zakonodavstvo. Zarad postizanja pune harmonizacije, potrebno je osigurati godišnje ažuriranje Ekoregistra, kao i jačanje kapaciteta Agencije za zaštitu životne sredine za proširenje obima izveštavanja.

Direktiva 2003/35/EC, kojom se reguliše učešće javnosti u izradi određenih planova i programa koji se odnose na životnu sredinu, i dalje je samo delimično prenet u domaće zakonodavstvo. Neophodne su izmene i dopune Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu kako bi Direktiva bila prenet u potpunosti. Iako su izmene i dopune Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu, prema trećem revidiranom NPAA, bile planirane za četvrti kvartal 2018. godine, do očekivanih izmena i dopuna nije došlo.

Direktiva 2004/35/EC o odgovornosti za štetu u životnoj sredini je u početnoj fazi prenošenja. Za potpuno prenošenje ove direktive potrebno je donošenje Zakona o odgovornosti za štetu prema životnoj sredini. Prema poslednjoj verziji NPAA, donošenje ovog zakona odloženo je za 2019. godinu (2. kvartal). Iako je na ovom zakonu počelo da se radi pre četiri godine u međuvremenu je došlo do zastoja u izradi.

Direktiva 2008/99/EC o krivičnim delima u oblasti životne sredine, delimično je prenet u domaće zakonodavstvo. Odredbe ove direktive prenete su kroz sledeće zakone: Krivični zakonik²¹, Zakon o odgovornosti pravnih lica za krivična dela²² i Zakon o zaštiti prirode²³. Planirano je usvajanje Zakona o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika za 4. kvartal 2018. godine, kojim bi se postiglo puno usaglašavanje odredbi ove Direktive sa domaćim zakonodavstvom. Međutim taj Zakon do danas nije usvojen.

---

20 Plan rada Vlade za 2018 http://www.gs.gov.rs/doc/PLAN_RADA_VLADE_2018.pdf.

21 „Službeni glasnik RS”, broj 85/2005, 88/2005 – ispr., 107/2005 – ispr., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014 i 94/2016.

22 „Službeni glasnik RS”, broj 97/2008.

23 „Službeni glasnik RS”, broj 36/2009, 88/2010, 91/2010 – ispr., 14/2016 i 95/2018 – dr. zakon.

Direktiva 2007/2/EC o uspostavljanju infrastrukture za prostorne informacije u Evropskoj zajednici – INSPIRE direktiva, preneti je u domaće zakonodavstvo usvajanjem Zakona o nacionalnoj infrastrukturi geoprostornih podataka.²⁴

SPROVOĐENJE PROPISA

Javnost nije bila pravovremeno uključena u donošenje odluka o pitanjima životne sredine prilikom usvajanja nekih veoma važnih dokumenata. Narodna skupština je u oktobru 2018. godine usvojila izmene i dopune Zakona o zaštiti životne sredine²⁵ kojima se stvara formalno pravni uslov da poljoprivrednici konkurišu za dobijanje sredstava iz evropskog fonda IPARD.²⁶ Javne rasprave prilikom izmena i dopuna ovog Zakona nije bilo, uz obrazloženje Ministarstva da, „...imajući u vidu da nije reč o zakonu kojim se bitno menja uređenje nekog pitanja, niti je reč o novom sistemskom zakonu, već je reč o izmeni zakona u manjem obimu..., javna rasprava nije održana”.²⁷

Kada je u pitanju donošenje Nacionalnog plana za smanjenje emisija (NERP), Izveštaj o strateškoj proceni uticaja, kao i sam dokument, javnosti su postali dostupni godinu dana nakon početka perioda važenja NERP-a (1. januara 2018. godine) kroz oglašavanje javne rasprave o Izveštaju o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu za Nacionalni plan za smanjenje emisija (NERP)²⁸. Ovakav način održavanja javne rasprave nije u skladu sa načelom informisanja i učešća javnosti proklamovanim u Zakonu o zaštiti životne sredine, kao ni sa Zakonom o potvrđivanju Konvencije o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i pravu na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine,²⁹ prema kojem javnost treba biti uključena u ranoj fazi postupka donošenja odluka po pitanjima životne sredine, i informisana na adekvatan, blagovremen i efikasan način. Pored toga, prema Zakonu o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu, javni uvid i javna rasprava o Izveštaju o strateškoj proceni trebalo da se, po pravilu, organizuje u okviru izlaganja plana i programa na javni uvid i održavanja javne rasprave o samom programu ili planu, koje nije bilo.

Pritisak organizacija civilnog društva i lokalnih zajednica doveo je do pozitivnih pomaka u oblasti procene uticaja na životnu sredinu. Međutim, još uvek postoje brojni izazovi u sprovođenju ovih postupaka. Ministarstvo zaštite životne sredine je u datom periodu izveštavanja donelo preko 20 rešenja, kojima se projekti eksploatacije rečnog nanosa, kamena i šljunka oslobađaju izrade procene uticaja na životnu sredinu³⁰ uprkos rizicima koje izvođenje ovih projekata nosi po prirodne resurse. Razlog za zabrinu-

24 „Službeni glasnik RS”, broj 27/2018.

25 „Službeni glasnik RS”, broj 135/2004, 36/2009, 36/2009 - dr. zakon, 72/2009 - dr. zakon, 43/2011 - odluka US, 14/2016, 76/2018 i 95/2018 – dr. zakon, član 9.

26 <http://www.ekologija.gov.rs/skupstina-usvojila-izmene-i-dopune-zakona-o-zastiti-zivotne-sredine-i-set-ekoloskih-zakona/?lang=lat>.

27 http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/predlozi_zakona/2018/2386-18%20lat.pdf, 9. strana.

28 <http://www.ekologija.gov.rs/nu-raspravu-o-strateskoj-proceni-uticaja-na-zivotnu-sredinu-za-nacionalni-plan-za-smanjenje-emisija-iz-starih-velikih-postrojenja-za-sagorevanje-nerp/?lang=lat>.

29 „Službeni glasnik RS”, br. 38/09.

30 <http://www.ekologija.gov.rs/category/obavestenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/resenja/resenja-o-potrebi-izrade-procena-uticaja/>.

tost predstavljaju i projekti skijaške infrastrukture u zaštićenim područjima, za koje je teško obezbediti objektivnu procenu uticaja na prirodu, naročito u pogledu procene kumulativnog uticaja, koji nedostaje još u fazi izrade planova.³¹ Problem primene Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu u slučaju mini hidroelektrana je pritiskom lokalnih zajednica, organizacija civilnog društva, predstavnika akademske zajednice i medija došao u fokus javnosti. U rezoluciji³² Evropskog parlamenta na izveštaje Evropske komisije o napretku Srbije u procesu pristupanja EU, poziva se Vlada Srbije da usvoji neophodne mere zarad očuvanja zaštićenih područja, sa naročitim naglaskom na projekte malih hidroelektrana u Parku prirode Stara planina. U istoj rezoluciji se ohrabruje Vlada Republike Srbije da poveća transparentnost toka procesa planiranja projekata kroz veće učešće građana i uključivanje svih zainteresovanih strana. Nakon što je u februaru 2018. godine objavljeno prvo rešenje o ponavljanju postupka davanja saglasnosti na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu za MHE „Pakleštica“³³ na reci Visočici u aprilu 2018. godine, Upravni sud u Beogradu poništio je rešenje Ministarstva o ponavljanju postupka, da bi u novembru 2018. godine Vrhovni kasacioni sud poništio presudu Upravnog suda u Beogradu i time je rešenje Ministarstva postalo validno.

Nakon žalbi udruženja građana na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu, Administrativna komisija Vlade Republike Srbije donela je u decembru 2018. godine rešenje³⁴ kojim se poništava rešenje Ministarstva zaštite životne sredine iz maja 2018. godine kojim se određuje obim i sadržaj studije o proceni uticaja na životnu sredinu projekta izgradnje postrojenja za energetske iskorišćavanje komunalnog otpada i deponijskog gasa Vinča. Rešenje Administrativne komisije doneto je na osnovu nepotpuno i netačno utvrđenog činjeničnog stanja i uz bitnu povredu odredaba postupka od uticaja na zakonitost i pravilnost prvostepenog rešenja.

Pristup javnosti informacijama o životnoj sredini i dalje je na niskom nivou. U izveštaju Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka za 2017. godinu³⁵ prvi put se navode samostalni podaci za Ministarstvo zaštite životne sredine. U izveštaju se navodi da je tokom 2017. godine Ministarstvu zaštite životne sredine i organima u njegovom sastavu podneto 124 zahteva za pristup informacijama, dok je Povereniku podneto 9 žalbi usled nedobijanja traženih informacija. Ministarstvo zaštite životne sredine osnovano je tokom 2017. godine, a pre toga je funkcionisalo u sklopu Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine, tako da trenutno nije moguće uporediti postojeće podatke sa podacima poverenika iz perioda pre 2017. godine.

31 <http://www.ekologija.gov.rs/zahtev-za-odlucivanje-o-potrebi-procene-uticaja-na-zivotnu-sredinu-izgradnje-objekta-ski-staze-krmar-ko-brzece-opstina-brus/>; <http://www.ekologija.gov.rs/zahtev-za-odlucivanje-o-potrebi-izrade-studije-o-proceni-uticaja-na-zivotnu-sredinu-projekta-izgradnje-pristupnog-puta-do-ski-centra-na-goliji-sa-pratecim-parkingom-ko-brusnik-na-teritoriji-so-ivanj/>.

32 Rezolucija Evropskog parlamenta na izveštaj Evropske komisije o napretku Srbije u procesu pristupanja EU, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P8-TA-2018-0478+0+DOC+PDF+V0//EN>.

33 Rešenje o ponavljanju postupka davanja saglasnosti na Studiju o proceni uticaja na životnu sredinu projekta izgradnje male hidroelektrane (MHE) „Pakleštica“, <http://www.ekologija.gov.rs/resenje-o-ponavljanju-postupka-davanja-saglasnosti-na-studiju-o-proceni-uticaja-na-zivotnu-sredinu-projekta-izgradnje-male-hidroelektrane-mhe-paklestica/?lang=lat>.

34 <http://www.upss-nis.org/wp-content/uploads/2019/01/Vlada-RS-Poni-C5%A1tavanje-Re-C5%A1enja.pdf>.

35 Izveštaj Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka za 2017. godinu, <https://www.poverenik.rs/sr-yu/izvetaji-poverenika.html>.

Prema podacima o radu Zaštitnika građana, ukupno 499 podnetih pritužbi iz perioda 2007–2018. godine ukazivalo je na povredu prava iz oblasti zaštite životne sredine. Ove pritužbe predstavljaju oko 1% svih primljenih pritužbi na godišnjem nivou. U 2017. godini 42 primljena predmeta odnosila su se na zaštitu životne sredine (1,2%).³⁶ Pritužbe su se odnosile na povredu prava građana na potpuno i objektivno obaveštavanje o stanju životne sredine, prava na pravnu zaštitu u vezi sa životnom sredinom, prikupljanje i dostavljanje informacija u oblasti zaštite životne sredine. Među predlozima za poboljšanje položaja građana u odnosu na organe uprave, sedam predloga se odnosi na Ministarstvo zaštite životne sredine. Između ostalog, navodi se da Ministarstvo treba da „...donese sve mere u cilju donošenja nedostajućih strategija i planskih dokumenata iz oblasti zaštite životne sredine“, kao i da „...koristi sve raspoložive mehanizme u cilju obezbeđivanja kadrovskih i finansijskih kapaciteta u cilju pune primene propisa iz oblasti zaštite životne sredine“.³⁷

Sudska praksa u oblasti krivične odgovornosti za štetu prema životnoj sredini i dalje je nedovoljno razvijena. U toku 2017. godine podneto je 2.187 prijava za krivična dela protiv životne sredine³⁸, što je nešto manji broj u odnosu na prethodnu, 2016. godinu (2507). Za 712 krivičnih dela iz ove grupe su nepoznati počinioci, dok su optužnice podignute protiv 610 lica. Za krivično delo protiv životne sredine u 2017. godini osuđeno je 512 lica³⁹. Ove brojke pokazuju da, uz rastući trend broja prijava za krivično delo protiv životne sredine, broj osuđujućih presuda i dalje ostaje u padu. Primera radi, 2008. godine je za ovo krivično delo osuđeno 819 lica⁴⁰. Među krivičnim delima protiv životne sredine prijavljenim u 2017. godini, po broju prijava prednjačilo je krivično delo šumska krađa (1.707).

Izazovi u pogledu utvrđivanja odgovornosti za štetu prema životnoj sredini prevažno se tiču ograničenih kapaciteta za adekvatan inspeksijski nadzor. U oblasti inspeksijskog nadzora u oblasti zaštite životne sredine kao posebni izazovi na lokalnom nivou nameću se nedostatak profesionalne samostalnosti inspektora zaštite životne sredine, kao i opterećenost poslom, budući da inspektori u mnogim jedinicama lokalne samouprave „obavljaju i poslove komunalnog, građevinskog, saobraćajnog inspektora, kao i poslove referenata za zaštitu životne sredine, referenata za poljoprivredu i građevinu, i druge poslove po nalogu pretpostavljenih“.⁴¹

36 Redovni godišnji izveštaj Zaštitnika građana za 2017. godinu, 15. strana. Dostupno na <https://www.ombudsman.rs/attachments/article/5671/Godisnji%20izvestaj%20za%202017.%20godinu.pdf>.

37 *Ibid*, strana 75.

38 Republički zavod za statistiku, Bilten (2018): *Punoletni učinioci krivičnih dela u Republici Srbiji*, 2017, strana 18. Dostupno na <http://publikacije.stat.gov.rs/G2018/Pdf/G20185643.pdf>.

39 *Ibid*, strana 39.

40 *Ibid*, strana 39.

41 Ministarstvo zaštite životne sredine (2018): Izveštaj o radu Inspekcije za zaštitu životne sredine za 2017. godinu, strana 17; Dostupno na: http://www.ekologija.gov.rs/wp-content/uploads/inspekcija/Izvestaj/Inspekcija_za_zastitu_zivotne_sredine_2017.pdf?lang=lat.

FINANSIRANJE

U odnosu na ostale oblasti poglavlja 27, ekonomski troškovi za oblast horizontalnog zakonodavstva su relativno niski. Većina troškova iz ove oblasti odlazi na sprovođenje INSPIRE direktive. Prema procenama iz post-skrining dokumenta⁴² iz 2015. godine, za potpunu implementaciju INSPIRE direktive potrebno je oko 15 miliona evra (procena je zasnovana na iskustvu koje su prijavile države članice EU slične površine, broja stanovnika i osnovnih informacija kao Srbija).

Tokom 2018. godine institucijama koje su članice Pregovaračke grupe 27, od strane Vlade Republike Srbije nisu odobrena dodatna sredstva za zapošljavanje, stoga nisu bile u mogućnosti da ojačaju svoje administrativne kapacitete za prenošenje, sprovođenje i primenu pravnih tekovina Evropske unije. Izuzetak predstavlja Republički geodetski zavod koji je odlukom Vlade Republike Srbije dobio dozvolu da poveća broj zaposlenih. Angažovanjem novih stručnjaka, povećani su kapaciteti Centra za upravljanje geoprostornim podacima u implementaciji INSPIRE direktive.

Uprkos najavama nadležnih organa, nedostajući podzakonski akti koji bi obezbedili operativnost Zelenog fonda nisu usvojeni. Nakon ukidanja Fonda za zaštitu životne sredine i osnivanja Zelenog fonda kao budžetske linije u 2016. godini, usvajanje podzakonskih akata koje je bilo najavljeno za početak 2017. godine, odloženo je i još nije poznat datum kada će nedostajući podzakonski akti biti usvojeni.

PREPORUKE

Zakonodavni okvir

- Doneti sve neophodne podzakonske akte kako bi se omogućilo pravilno funkcionisanje i nezavisno praćenje Zelenog fonda.
- Poboljšati kvalitativno procese strateške procene uticaja (SPU) i procene uticaja na životnu sredinu (PU) usvajanjem potrebnih podzakonskih akata i planiranim izmenama i dopunama Zakona o PU i Zakona o SPU.
- Uskladiti Listu I (projekti za koje je neophodna procena uticaja) i Listu II (projekti za koje se može zahtevati procena uticaja) sa Aneksima I i II Direktive 2011/92/EU.
- Utvrditi listu planova i programa za koje je obavezna strateška procena uticaja na životnu sredinu i listu planova i programa za koje se može zahtevati strateška procena uticaja na životnu sredinu.

Sprovođenje propisa

- Obezbediti transparentno i pravovremeno informisanje javnosti o sprovođenju javnih rasprava unapređenjem obaveštavanja javnosti putem interneta,

⁴² Status i planovi prenošenja i sprovođenja pravnih tekovina EU za poglavlje 27 – životna sredina i klimatske promene. Dostupno na <http://eupregovori.bos.rs/progovori-o-pregovorima/uploaded/Post-screening-SRP.pdf>.

a u skladu sa smernicama za izradu veb-prezentacija organa državne uprave, organa teritorijalne autonomije i jedinica lokalne samouprave.

- Držati se Pravilnika o sadržini zahteva o potrebi procene uticaja i sadržini zahteva za određivanje obima i sadržaja studije o proceni uticaja na životnu sredinu⁴³ prilikom izrade studija o proceni uticaja na životnu sredinu.
- Obezbediti uključivanje procene kumulativnog uticaja u studije procene uticaja na životnu sredinu.
- Redovno objavljivati investicione planove za unapređenje upravljanja vodama i otpadom na lokalnom nivou.
- Uspostaviti praksu kontrole kvaliteta studija o proceni uticaja na životnu sredinu, kao i reviziju studija svakih pet godina.
- Zarad postizanja veće usaglašenosti sa Direktivom 2003/35/EC, potrebno je podizanje kapaciteta nacionalnih institucija, lokalnih samouprava i Arhus centara u vezi sa postupcima učešća javnosti tokom pripreme i izmene ili revizije planova i programa.
- Pooštriti kaznene odredbe za zagađivanje životne sredine.

---

43 „Sl. glasnik RS”, broj 69/05.